Gemeente Bergen op Zoom

RMD23-0026

Voorlegger Raadsmededeling

Datum	11 juli 2023	Nr.	RMD23-0026
Van	Het college van B&W	Contactpersoon: de heer J.C. Verbruggen MSc Email:	
Aan	De raads- en burgerleden	Tel:	
Portefeuillehouder(s)			
Onderwerp	scenariovoorkeur ambitie Grondstoffenbeleid	Doel	☑ Oordeelsvorming/Peilen van gevoelens ☐ Zienswijzen/wensen en bedenkingen

Mededeling

Geachte leden van de raad,

“De gemeente Bergen op Zoom wil duurzaam zijn”.

Op donderdag 16 maart 2023 heeft tijdens de Beeldvorming een informatieavond over huishoudelijk afval plaatsgevonden waarbij naast informatieoverdracht ook vragen gesteld konden worden met betrekking tot afvalvraagstukken die vervolgens mondeling of schriftelijk zijn beantwoord.
Tevens is aan het einde van die avond aangegeven dat het college van B&W bij u terugkomt met een raadsmededeling waarin wij u vragen om uw ambities en ideeën op het gebied van inzameling van huishoudelijk afval kenbaar te maken.
Ongetwijfeld leven er tal van ideeën hoe de gemeente Bergen op Zoom haar taak wat betreft de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval het beste kan oppakken.
Belangrijk is wat de komende jaren uw beleid hierin gaat worden waar het college dan vervolgens invulling aan gaat geven.

Maar wat is nu concreet uw ambitie?
Om dat te weten hebben we het volgende in gang gezet.
In de presentatie van 16 maart is aangegeven dat landelijk steeds meer ingezet wordt op een circulaire economie.
Preventie en hergebruik zijn daarin belangrijke thema’s en in de Landelijke Uitvoeringsprogramma Huishoudelijk Afval (VANG) worden zelfs al doelstellingen als 100 kg en 30 kg restafval per inwoner benoemd.
Deze presentatie is terug te kijken op de website van de gemeenteraad bij de beeldvorming van 16 maart en tevens zijn de hand-outs opgenomen in de bijlage.

Gemeente Bergen op Zoom

RMD23-0026

Voorlegger Raadsmededeling

Afvalscheiding draagt bij aan het behoud van het milieu en daarmee een betere wereld, de bevordering van de circulaire economie en het stimuleren van bewustwording en gedragsverandering. Het is een belangrijke stap richting een duurzamere en milieuvriendelijkere samenleving. Het scheiden van afval vergroot bovendien het bewustzijn over duurzaamheid en het stimuleren van gedragsverandering bij individuen en gemeenschappen. Door actief deel te nemen aan afvalscheiding, leren mensen over de waarde van recycling en worden ze aangemoedigd om ook op andere gebieden duurzame keuzes te maken.

Ons Afvalbeleid vraagt nu om een herziening.
Inclusief grof-restafval van de milieustraat zit Bergen op Zoom op 200 kg restafval per inwoner.
Het lijkt met de stijgende kosten voor het verbranden van restafval (verbrandingsbelasting) , een CO2-heffing en steeds strengere acceptatievoorwaarden voor aan te leveren grondstoffen als bijvoorbeeld GFT-E bijna niet meer de vraag of we de hoeveelheid restafval drastisch gaan terugdringen, maar wanneer we dat gaan doen.
In andere gemeenten, ook vergelijkbaar qua omvang en samenstelling, is de hoeveelheid restafval al aanzienlijk naar beneden aan het gaan.
Maar daar zijn ook maatregelen genomen binnen de inzameling die het aanbieden van restafval ontmoedigen en het scheiden van restafval stimuleren.

Zoals in de presentatie al werd weergegeven bepaalt de ambitie de strategie.
Maar los van service (hoe gemakkelijk kan ik van mijn afval af) en geld (tegen welke kosten kan ik van mijn afval af) denken wij na over hoe wij onze wereld aan volgende generaties willen nalaten. Hergebruik in plaats van verbranding, voorkomen in plaats van nieuwe aanschaf, kortom, welke keuzes durven wij met elkaar te maken in een wereld waar natuur en klimaat steeds meer onder druk komen te staan.
Als wij uw ambitie weten, en (uitvoerings-) ideeën zijn natuurlijk altijd welkom, kan dit worden vertaald in een nieuwe strategie.

Voor nu zouden we uw ambitie willen peilen op basis van 3 scenario's.

Scenario 1. **We zijn heel ambitieus en gaan voor 50 kg restafval per inwoner**.
In dit scenario moet een grote trendbreuk teweeg worden gebracht. Het gaat uit van veel ambitie, we zetten optimaal in op het scheiden van ons huishoudelijk afval en worden een van de koplopers in Nederland.
En hoewel dit nog niet de 30 kg per inwoner is waar landelijk de VANG doelstellingen naar verwijzen is het echt een forse stap.
De nadruk ligt op gedragsverandering. Veel communicatie en faciliteiten op afval zo goed mogelijk te kunnen scheiden.
De combinatie zit vooral in een hoge prijsprikkel en laag serviceniveau op restafval, ruimte voor inwoners die vanuit intrinsieke motivatie willen meewerken aan een beter milieu en een grondstoffencentrum waar een eerlijke verdeling van kosten nog meer toch zijn recht komt (de vervuiler betaalt).

Scenario 2. **We zijn ambitieus en gaan voor 100 kg restafval per inwoner**.

Andere gemeenten in onze regio laten zien dat dit zeker haalbaar is, maar ook hier moet de knop wel om. Het overzicht uit de presentatie van 16 maart laat dat duidelijk zien. Meer faciliteren op het gescheiden kunnen aanleveren van stromen als papier, GFT-E, textiel PBD en minder op het aanleveren van restafval. Ook dit scenario vraagt wel om een paar drastische maatregelen, maar die kunnen betrekkelijk eenvoudig worden doorgevoerd.

Scenario 3. **We houden ons huidige serviceniveau en met kruipen geleidelijk naar 150 kg restafval per inwoner**.
Service en prijs zijn hierbij van groter belang dan circulariteit en milieudoelstellingen.
Het vergt minder inspanningen, maar landelijke maatregelen voor minder restafval raken steeds verder uit zicht.

	Duurzaamheid	Geld	Service op monostromen	Service op restafval
Scenario 1:				
Ambitie Hoog (50 kg restafval per inwoner)	++	+/--	+++	--
Scenario 2:				
Ambitie Gemiddeld (100 kg per inwoner)	+	+/-	++	-
Scenario 3:				
Ambitie Laag (150 kg per inwoner)	-	+	+	+

<u>Scenario 1: Ambitie Hoog</u>
Aan Milieu en Duurzaamheid wordt erg veel waarde gehecht. Dit vertaalt zich door een vrij hoog serviceniveau op monostromen (glas, papier, PBD, GFT-E, textiel) en een vrij laag serviceniveau op restafval.
In de praktijk betekent dit het scheidingsgedrag zoveel mogelijk te faciliteren en de hoeveelheid restafval terug te dringen door de minder service te zetten op de aanbiedmogelijkheden hiervan.
Meer faciliteiten voor monostromen kost wel meer geld (bijvoorbeeld aparte luierinzameling) maar per saldo zal dit voor inwoners die hun afval goed scheiden en dus weinig restafval overhouden een financieel positief effect hebben.
Inwoners die daarentegen niet aan afvalscheiding willen doen betalen ook meer afvalstoffenheffing via zowel het vaste tarief als het variabele tarief op restafval.

<u>Scenario 2: Ambitie Gemiddeld</u>
Aan Milieu en Duurzaamheid wordt veel waarde gehecht. Dit vertaalt zich door een hoger serviceniveau op monostromen (glas, papier, PBD, GFT-E, textiel) dan nu het geval is en een laag serviceniveau op restafval.
In de praktijk betekent dit het scheidingsgedrag meer faciliteren dan nu het geval is en de hoeveelheid restafval terug te dringen door de minder service te zetten op de aanbiedmogelijkheden hiervan.
Faciliteren op monostromen kost wel meer geld, maar per saldo zal dit voor inwoners die hun afval goed scheiden en dus weinig restafval overhouden een financieel positief effect hebben.

Inwoners die daarentegen niet aan afvalscheiding willen doen betalen ook meer afvalstoffenheffing via het variabele tarief op restafval.

Scenario 3: Ambitie Laag
Aan Milieu en Duurzaamheid wordt minder waarde gehecht. Dit vertaalt zich door een nagenoeg zelfde serviceniveau op monostromen (glas, papier, PBND, GFT-E, textiel) dan nu het geval is en een iets wat aangescherpt serviceniveau op restafval.

In de praktijk betekent dit het scheidingsgedrag iets meer faciliteren dan nu het geval is en de hoeveelheid restafval terug te dringen door de iets minder service te zetten op de aanbiedmogelijkheden hiervan.
Per saldo zal dit voor inwoners die hun afval goed scheiden en dus weinig restafval overhouden een financieel positief effect hebben. Inwoners die daarentegen niet aan afvalscheiding willen doen betalen meer dan gemiddeld als ze meer restafval aanbieden.

De scenario-keuze heeft nu geen financiële consequenties voor de begroting 2024. Eventuele aanpassingen in het beleid vergen bovendien een voorbereidingstijd zodat de gevolgen voor de hoogte van de afvalstoffenheffing, wat een gesloten financiering is, pas in latere jaren worden verwerkt.

We hopen van u de ambities te mogen vernemen door uw voorkeur van een van bovenstaande scenario's kenbaar te maken. En zoals eerder aangegeven zijn suggesties en ideeën welkom, maar gaan we graag met u in gesprek over de strategie als we aan de hand van uw ambitie weten welk scenario gemeentebreed de voorkeur heeft.
Hiermee kan vervolgens een voorstel voor een nieuw Grondstoffenbeleidsplan worden opgesteld die via de gebruikelijk weg bij u zal worden aangeboden ter behandeling en besluitvorming.

Bijlagen

De volgende bijlagen zijn, als onderdeel van deze raadsmededeling, bijgevoegd:
- Presentatie Informatieavond Huishoudelijk afval 16 maart 2023

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

secretaris, burgemeester,

Dhr. mr. drs. ing. M. van Vliet Mevr. drs. M. Mulder MSc.